

(6) *Unctiosa - aquosa oculis amica, unctiosa etiam quadam oleosa; exemplo pinguedinum, viperar. & huic succedanearum, alia vero seu calidiora seu tenaciora non item, vnde absurdum fuerit oculis emplaftra apponere.*

(7) *Quaecunque affluxum cient oculis, cauenda; & inter hæc ptarmica, totum caput concutientia, vnde & sani compatiuntur oculi, comprimuntur, illachrumantur, producta sternutatione, & sollicitantur. Longe magis id in ægro & debili bulbo timendum est.*

LIBRI I. SECTIO III. CAPVT III.

De

Oticis.

Velut delicatissimum membrum est oculus ad extta, ita delicatissimum quoque est auris ad intra, vnde natura intra petras microcosmi eandem abdidit, ne tam facile iniuriis externis esset obnoxia.

Diuidi & Oticæ ad instar ophthalmicorum possunt in *internæ & externæ*. Internis & externis communia sunt (1) *Roborantis*, quæ spiritus vigorant, vt influant, nec stationem suam deserant, seu ab intemperie capitis frigida, seu defectu spirituum, seu obstructione pororum nerueorum influxus vacillet, vt in auditus grauitate, difficultate & sensus lesionibus aliis. Inprimis huc faciunt, quæ volatili subtilitate id præstant, vt ipsissima cephalica recensita pleraque, saluia, rosmarinus, stæchas arabica &c. Deinde & præcipitantiæ cephalica omne tollunt punctum, præcipue & principaliter cinnabarina. Vix in vlllo affectu capitis tam insignem hæc edunt effectum, quam in aurium his affectibus. Vnde & in febrium continuarum & ardentium declinatione omnium optima sunt, iis in casibus, quod sapius experti reuera testari possumus.

2. *Aperientia & discutientia*, partium iudem volatilium & spirituosarum, sale volatili oleoso inprimis pollentia, cum di-

ctis

bus, quæ chronicæ & molestæ esse satis confueuerunt, hæc ipsa profunt.

(3) *Anchelminica* ipsa, quæ quidem cum dictis coincidunt, vt non opus sit seorsim de iis plura dicere.

Inter hæc ipsa vero notandum: (1) *In affectibus aurium semper magis ad caput, imò & alia viscera, quam ad aurem ipsam est respiciendum.* Hinc cum tinnitus ipse quoque sit ordinarius præco & anteambulo apoplexiæ, eo potissimum casu absurdum foret, topicis illi mederi, neglecta spirituum debilitate. Hinc semper eo casu, vt obiter hoc addamus, attendendum est, an tinnitus proueniat ab infimo ventre, inquinaato sero & spiritibus, inprimis a flatibus; an a spirituum defectu, an ab assidua eorundem rarefactione & agitatione, ex quo etiam curatio moderanda & varianda est. Extat hanc in rem elegantissima de tinnitu aurium epistola apud *Scaligerum ep. 66. p. 194.* vbi post alia: *empiricorum, ait, atque methodicorum olim fuit hoc, affectæ parti illico adhibere rotundæ.* Nos aliter faciendum natura docet, quæ vt certis consensionibus commisit atque aptauit partes animatas, alterius sæpe noxam ex alterius incommodo pendere designat. Quamobrem non neglecto cerebro, ventriculi, iecoris, lienis, matricis prius ineunda ratio est. Nec minus ad ea, quæ *προκαταρτικὰ* vocant Græci, respiciendum.

2. *Quæcunque spiritus vel obtundunt, vel confundunt, cauenda sunt.* Confundunt inprimis sternutatoria, vnde & caput turbant, & varie agitant materiam halituosam, ac humorosam ibi contentam. Obtundunt vero frigida, actu vel potentia talia, quæ idcirco tutius omittuntur. Hinc

3. *Nec frigida, nec calida, sed tepida debent esse rotundæ indenda, quæ blande demulceant, non lædant vero.* Valet enim & hic, frigida esse neruis & neruosis partibus aduersa; tepidis blandis gaudent aures.

4. *Topica auricularia vel auri ipsi induntur admittuntur, vel pone aures illinuntur.* Illa vias requirunt patulas, vnde sordes remouendæ prius, quæ sæpe etiam solæ, in plebeiis præ-

S

fertim,

fertim, in causa sunt, quare auditus sit difficilis. quibus expurgatis hinc empirici saepe plus efficiunt, quam medicamentis suis aliis. Hæc vero priorum sunt subsidia, ad discussionem quoque egregie facientia ex spirituosis, ▽ Anhalt. ol. petrol. ess. castor. volat. &c,

5. *Topica ipsa quoque inter se distinguenda sunt, quibus magis conueniant, in qualitate & quantitate.* Suffitus magis exsiccant, ficcant, vaporosa humida magis demulcent, oleosa & spirituosa magis discutunt & roborant. In singulis cauendum est semper: Ne quid nimis. Inprimis apuea facile obruunt & laxant membranulam vaporosa quoque & alia frequentius continuata partem debilitant. Imo nec auris patitur lulum, pars inter omnia sensoria subtilissima & delicatissima. Hinc etiam iniectiones aquæ, decocta & alia, ad instar clysterum vulgo commendata, minus locum habent, sed omittere præstat. Quando emolliendum est & demulcendum, immediate quoque instillantur v. g. ℥ amygd. dulc. quando roborandum, cum bombace.

6. *Aduationi topicorum velificandum est & corporis positu;* inprimis si ea immitti profundius ex usu sit. Hinc in aurem oppositam cubandum eo casu, inprimis in otalgia.

7. *Quæcunque meatum obuisant, exulcent.* Pertinet huc & pinguedo castorei, cuius potius eligenda est essentia. Essentia fellis perdicis, lucii piscis ob incisoriã virtutem commendantur in surditate & vermibus aurium, quo casu & vrinosa quidam laudant. Item cataplasmata huc non quadrant.

8. *Quæcunque partem membranosam & teneram ledunt & erodunt, cauenda sunt.* Hinc olea destillata quædam acriora & calidiora consultius omittuntur, alia bombace excepta cum hoc modo non immediate feriant membranulam, tolerantur bene. Optimum vero est oleum amygdalorum amarorum, vel nucleorum persicorum, eligere loco excipientis, cumque eo remiscere ℥ ea carminatiua alia, subtripla circiter parte, additis pro re nata & spirituosis, vt spiritu liliorum conuallium, ▽ apoplectica, essentia castorei, facta concussionem albescentia.

9. *Inmissis topicis masticare consuevit.* Videantur de hoc meatu ab aurium regione ad os eunte anatomici, & *Heerius obs. 28. p. 315.* qui plura inde phænomena explicat & dilucidat. Hinc suavis id vtiliter sapius, vt & magis penetrare posset medicamentum, & serosum phlegma educi, & caput roborari, in fuffris aurium & affectibus aliis. Hinc illud quoque phænomenon addendum venit, quod otalgia vel inflammatio aurium si paulo profundior sit, ordinarie quasi soleat terminari ad salutem, facta puris successiua ad fauces eructatione, quod vidimus non semel. Sin minus profunde hæreat malum, sed ad exteriora vergat, solet per meatum auditorium exsudare, non negligendum villo modo, siquidem facile, nisi exsiccantibus sedula cura adhibeatur, aliisque & diæta ipsa, in longum tempus durare solet fluxus. Imo vero singulare aliud experimentum ex eodem fundamento lucem acquirit, nempe auribus adhibita topica, non solum prodesse in aurium affectibus; verum etiam in partium vicinarum morbis aliis, & speciatim in doloribus dentium. Nouimus quendam militem Belgam, qui in curandis illis magnum sibi acquisiuerat nomen, infulso auribus liquore, quem pro arcano retinebat sibi. Conuersatus vero aliquandiu nobiscum eodem hospitio, sub discessum communicabat id ipsum, nihil aliud esse scilicet, quam aquam simplicem, cui pauca grana piperis in cochleari super ignem intepuissent. Pro diuitibus vero recipiebat g. j. moschi. Conferri merentur quæ de hoc applicandi loco etiam *Sirobelbergerus* memorat *Tr. de Podagra dentium.*

LIBRI I. SECTIO III. CAPVT IV.

De

Thoracis.

VT summa est respirationis necessitas; ita THORACICA medicamenta, dum pulmonis tonum factum tectum seruant, eandem moderantur, ne ab humerum statu peruerso vitium capiat, pluribus insignita nominibus.

S 2

Sunt